

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Факультет соціології
Кафедра галузевої соціології



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУТІВ

для студентів

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 054 «Соціологія»
Освітній рівень: «Бакалавр»
Освітня програма: «Соціологія»
Вид дисципліни: вибіркова

Форма навчання : денна
Навчальний рік : 20__/20__
Семестр: 3
Кількість кредитів ECTS: 4
Мова викладання, навчання та оцінювання : українська
Форма заключного контролю : залік

Викладач: Безрукова О.А.

Розробник: Безрукова Ольга Анатоліївна, доцент кафедри галузевої соціології, доктор соціологічних наук, доцент

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
В.о завідувача кафедри галузевої соціології
Безрукова О.А.

Протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії  Червінська Т.Г.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. () « » 20__ р.
(співісн. ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. () « » 20__ р.
(співісн. ПІБ, дата)

КИЇВ – 2020

1. Мета дисципліни – сформувати у студентів розуміння ключових концептів і основних положень спеціальної соціологічної теорії соціальних інститутів, останні в сучасному суспільстві виконують дуже важливі регулятивні функції.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати основні проблеми та понятійний апарат загальної соціології.
2. Вміння працювати з соціологічними методами отримання емпіричних даних. Володіння елементарними навичками комп'ютерної роботи з масивами соціологічних даних.

3. Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Теорія соціальних інститутів» входить до циклу професійної підготовки бакалаврів за спеціальністю «Соціологія», освітньою програмою «Соціологія», є дисципліною з вибіркового блоку «Соціологія менеджменту та маркетингу». Навчальна дисципліна передбачає набуття і засвоєння студентами теоретичних знань щодо особливостей інституціонального підходу в соціології, його евристичних можливостей у поясненні інтегративних механізмів соціального життя. Вивчення дисципліни дозволить випускникам факультету ОР «бакалавр» оперуючи термінами теорії соціальних інститутів, виявляти латентні тенденції, що властиві людській діяльності.

4. Завдання (навчальні цілі):

- 1) здатність застосовувати сучасні методи соціологічного аналізу соціальної реальності в професійній діяльності;
- 2) здатність до критичного аналізу закономірностей соціального, політичного, економічного і духовного життя сучасного суспільства;
- 3) вміння вести наукову дискусію та розширювати досвід участі в публічних обговореннях соціальних проблем.

Це спрямовано на формування наступних компетентностей:

Фк32. здатність визначати соціальні механізми стабільного функціонування та розвитку організаційних систем менеджменту та маркетингу

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми (або методи і технології) викладання та навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінки	Відсоток у підсумковій оцінці
1.1	знати теоретичні основи формування і розвитку основних напрямків і концепцій соціальних інститутів;	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	рецензування статті	10
1.2	знати основні підходи до визначення понять «соціальний інститут»; знати структуру, ознаки, функції інститутів	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	контрольна робота; рецензування статті	10
1.3	знати основні етапи життєвого циклу соціальних інститутів, причини та наслідки інституціональних розривів, інституціональної невизначеності, зміни соціальних інститутів	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	контрольна робота; письмова робота;	30
2.1	вміти застосовувати сучасні та новітні соціологічні концепції й теорії для аналізу та інтерпретації соціальних явищ і процесів оперувати основними поняттями теорії соціальних інститутів	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	есе, аналіз практичної ситуації	15
2.2	вміти аналізувати та інтерпретувати нові соціальні явища й процеси, використовуючи релевантні теорії та результати емпіричних досліджень	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	есе, аналіз практичної ситуації	15

2.3.	вміти виявляти, діагностувати та інтерпретувати актуальні проблеми українського суспільства та глобальної спільноти	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	есе, науково-дослідне або практичне завдання	20
------	---	--	--	----

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3
Програмні результати навчання (назва)						
прн38. визначати соціальні механізми стабільного функціонування та розвитку організаційних систем	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. письмова робота по темі 1-2 та 8-9: РН1.1, РН1.2, РН1.3 – 20/10 балів (по 10 максимальних та 5 мінімальних балів за кожну)
2. написання есе по темі 3, 7: РН 2.1, РН 2.2., РН2.3 - 10/6 балів (по 5 максимальних та 3 мінімальні бали за кожне)
3. рецензування статей по темі 4 та 11: РН1.3. – 20/10 балів (по 10 максимальних або 5 мінімальних балів за кожну)
4. аналіз практичної ситуації по темі 7: РН2.1, РН 2.2 -10/4 балів
5. виконання контрольної роботи: РН1.1, РН1.2, РН1.3 РН2.1, РН2.2., РН2.3 – 40 /30 балів.

- підсумкове оцінювання: залік. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Якщо студент протягом семестру не набрав мінімальну кількість балів, він може отримати їх шляхом виконання завдань самостійної роботи, та усного відпрацювання пропущених занять.

7.2 Організація оцінювання:

Письмова робота - це вид самостійної роботи, який студенти виконують при опрацюванні тем 1-2 та 8-9 в 2 етапи: 1 етап – підготовка тексту роботи і надсилання його викладачу для перевірки і зарахування, 2 етап – обговорення і оцінювання результатів цієї роботи на практичному занятті.

Есе – самостійна робота студента за підсумками вивчення тем 3,7. Надсилається викладачу для оцінювання за визначеним графіком.

Рецензування статті – це вид самостійної роботи, який студенти виконують після вивчення теми 4 та 11 протягом 2 тижнів і надсилають для перевірки на електронну пошту викладача.

Аналіз практичної ситуації - це вид самостійної роботи, який студенти отримують разом із планом практичного заняття по темі 7 і виконують у процесі підготовки до цих занять. Результати роботи презентуються на одному із практичних занять по відповідних темах.

Контрольна робота виконується в рамках самостійної роботи студента протягом наступного тижня після вивчення тем 1-5 та надсилається на електронну пошту викладача.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і практичних занять

№ тем и	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Інституціональний підхід у сучасній соціології. Соціальний інститут як соціологічний концепт	2	4	4
2	Основні ознаки соціальних інститутів	2	2	4
3	Функції соціальних інститутів	2	4	6
4	Типологія соціальних інститутів	2	4	6
5	Процес інституціоналізації. Механізми інституціоналізації соціального життя	2	2	6
Контрольна робота			2	
6	Інституціональна специфіка “системного” і “життєвого” світів. Системна, і соціальна інтеграція соціуму	4	2	6
7	Проблема усталеності соціальних інститутів	2	2	4
8	Проблема змінюваності соціальних інститутів	2	2	4
9	Джерела й чинники інституціональних змін	2	2	6
10	Соціально-історичні типи соціальних інститутів	2	2	6
11	Інституціональний простір транзитного соціуму: особливості та чинники формування	2	2	4
12	Інституціональні зміни в епоху глобалізації	2	4	4
Всього:		26	34	60

Загальний обсяг дисципліни – 120 годин, в тому числі:

лекції – 26 годин;

практичні заняття – 34 години;

самостійна робота – 60 годин.

Рекомендована література:

Основна:

1. Войтович С. О. Соціальні інститути суспільства: рід, влада, власність. – К.: ІС НАНУ, 1998. С.70-125.
2. Войтович С. Проблема соціальних інститутів у соціології // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 1999. № 2. Гіденс Е. Соціологія. К., 1999.
3. Головаха С., Паніна Н. Пострадянська деінституціоналізація і становлення нових соціальних інститутів // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2001. № 4.
4. Проблеми розвитку соціологічної теорії. Трансформація соціальних інститутів та інституціональної структури суспільства / За ред. М.О.Шульги, В.М.Ворони. К., 2003. С.20-76, 123-178.

Додаткова:

1. Бергер П., Лукман Т. Социальное конструирование реальности. Трактат по социологии

знания. - М., 1995.

2. Бурдьє П. Социальное пространство и символическая власть // THESIS: Теория и история экономических и социальных институтов и система. Альманах №3. - М., 1993.
3. Іваненко О. Новий інституціоналізм в економічній соціології: теоретичні підвалини дослідницьких можливостей // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. - 2003. - № 1.
4. Масионніс Дж. Социология. - СПб., 2004.
5. Норт Д. Институції, інституціональна зміна та функціонування економіки. - К., 2000.
6. Парсонс Т. Система современных обществ. - М., 1997.
7. Парсонс Т. Прологомени к теории социальных институтов // Человек и общество. Хрестоматія / Под ред. С.А. Макеева. - К., 1999.
8. Радаев В.В. Новый институциональный подход: построение исследовательской схемы // Журнал социологии и социальной антропологии. - 2001. - Т. IV. - № 3.
9. Радаев В.В., Флигстин К, Бигарт Н. Экономическая социология: новые подходы к институциональному и сетевому анализу. – М., 2002.
10. Резник Ю.М. Введение в социальную теорию. Социальная онтология. - М., 1999.
11. Соціологія: Навч. посіб. / За ред. С.О. Макеева. - К., 2005.
12. Фролов С.С. Основы социологии: Учебное пособие. - М., 1997.
13. Штомпка П. Социология социальных изменений. - М., 1996.
14. Штомпка П. Социология. Анализ современного общества. - М., 2005.